

ZEMĚPISNÁ OLYMPIÁDA 2005

Kategorie A - Okresní kolo

Autorské řešení

PRÁCE BEZ ATLASU

1. Tajenka osmisměrky ukrývá názvy dvou měsíců jedné z planet. Které? Pozn.: Každé písmeno může být škrtnuto pouze jednou. 3

P	E	K	L	I	P	T	I	K	A
N	M	H	R	E	T	I	P	U	J
R	A	I	D	I	O	N	E	O	S
U	L	E	M	Ě	M	E	Z	R	B
T	E		H	A	O	S	A	A	D
A	D	E	I	R	S	M	M	O	S
S	A	A	R	R	O	D	N	A	P
S	U	E	H	T	E	M	O	R	P
L	E	I	R	A	T	H	E	B	E

Ariel; Dione; Ekliptika; Jupiter; Leda; Mars; Mimas; Pandora; Prometheus; Rhea; Saturn; Thebe; Země

Tajenka: měsíce Phobos a Deimos

planeta Mars

Dva body za názvy měsíců a jeden bod za název planety.

2. Jaký je maximální rozdíl místních časů v Rusku v případě, že délkový rozdíl míst, která se nacházejí nejvýchodněji a nejzápadněji, je přibližně 162°. 4

Odpověď: 10 hodin 48 minut $162 : 15 = 10,8$ hod. $1/10 = 6$ min $8/10 = 48$ min

Za správnou lze považovat i odpověď nepřevedenou na minuty. 2 body za částečný výpočet, 4 za zcela správný.

3. V čem spočívala idea tzv. geocentrického modelu Sluneční soustavy? 2
Odpověď: **Země je středem vesmíru a kolem ní vše obíhá.**

4. Které astronomické roční období je nejdelší? 1

- A) jaro
B) **léto**
C) podzim
D) zima

5. Meteorit je... 1

- A) jasně zářící těleso pohybující se v atmosféře Země
B) těleso ve Sluneční soustavě, jehož dráha může být v určitých bodech velmi blízká dráze Země
C) těleso, které shoří při průletu zemskou atmosférou
D) **těleso, které „přežilo“ průlet zemskou atmosférou a dopadlo na povrch**

6. Ve skrývačkách jsou ukryty pojmy spojené s mapami a prací s nimi. Najdi je. 3

	Ě	
Í	M	K
T	O	Ř

N	E	Í
Z	R	O
A	Z	B

E	K	N
Z	E	L
S	R	Í

měřítko,

zobrazení,

zkreslení

Za každý nalezený pojem 1 bod, za chyby neodčítat.

7. Zaškrtni pravdivý výrok: 2

- A) Každá mapa nemusí být nutně zkreslená.
- B) Mapa může být zároveň úhlojevná a plochojevná.
- C) **Mapa je zmenšený obraz zemského povrchu, jež je převeden podle určitých zákonitostí do roviny.**

Body pouze za správnou odpověď, při chybě 0.

8. Co bychom nenalezli na obecně geografické mapě? 2

- A) řeky
- B) významná sídla
- C) **vrstevnice**
- D) oceánské příkopy

Body pouze za správnou odpověď, při chybě 0.

9. Nabízíme ti mapy různých měřítek. Kterou si vybereš na turistický výlet? 2

- A) 1:10 000
- B) **1:50 000**
- C) 1:500 000
- D) 1:1 000 000

Body pouze za správnou odpověď, při chybě 0.

10. Pokud máme přijímač GPS, co z něho nezjistíme? 2

- A) přesnou polohu kdekoli na Zemi s přesností na metry nebo desítky metrů
- B) rychlost a směr našeho pohybu
- C) nadmořskou výšku s přesností na metry až desítky metrů
- D) **hloubku pod povrchem Země s přesností na metry až desítky metrů**

11. Kdy a kým byl poprvé relativně přesně zjištěn obvod Země? 2

- A) v pravěku (autor neznámý)
- B) **ve starověku (Eratosthénés z Kyrény)**
- C) ve středověku (Oldřich z Furlánska)
- D) v novověku (Alexander von Humboldt)

12. Rozhodni, jaká je zeměpisná šířka míst, v nichž mají dnes v poledne slunce přímo nad hlavou. 3
Zdůvodni.

- A) 23° s. z. š.
- B) 23° j. z. š.
- C) **0° z. š.** Je den rovnodennosti

2 body za správný výběr, 1 bod za zdůvodnění

13. Vytvoř správné dvojice. Přiřaď příslušná čísla do tabulky 5

a. Délka rovníku	1. 510 mil. km ²
b. Atronomická jednotka	2. 384 000 km
c. Povrch Země	3. 6 378 km
d. Poloměr Země	4. 40 000 km
e. Vzdálenost Země – Měsíc	5. 150 mil. km

a.	4.	b.	5.	c.	1.	d.	3.	e.	2.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

1 bod za každé správné umístění, za chyby neodčítat.

14. Poledníky jsou... (rozhodněte, které dokončení je pravdivé) 2

- A) kružnice, jež procházejí oběma zeměpisnými póly
- B) půlkružnice, jež spojují oba zeměpisné póly
- C) kružnice, jež procházejí oběma magnetickými póly
- D) půlkružnice, jež spojují oba magnetické póly *Body pouze za správnou odpověď. Při chybě 0.*

15. K uvedeným příkladům map vyber a přiřaď měřítko. Pozor, uvažuj. Nabídka je pestřejší. 3

Turistická mapa CHKO Železné hory	2
Běžná automapa ČR	5
Mapa Evropy (ve školním atlase)	4

- 1) 1:10 000; 2) 1: 50 000; 3) 1: 1 200 000; 4) 1: 20 000 000; 5) 1: 500 000

Vždy bod za správnou odpověď. Za chyby neodčítat

ZEMĚPISNÁ OLYMPIÁDA 2005

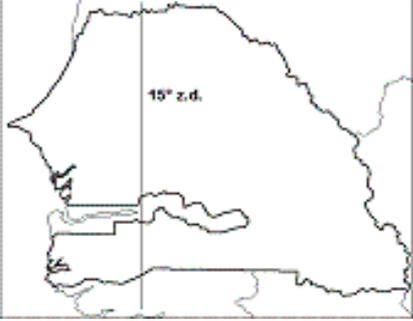
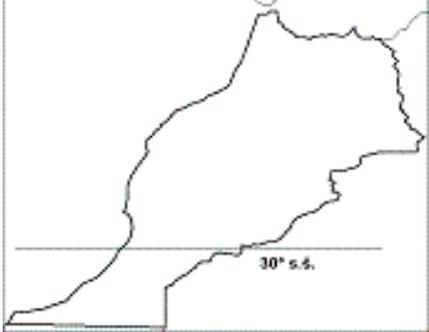
Kategorie A - Okresní kolo

Autorské řešení

PRÁCE S ATLASEM SVĚTA

6

1. Na mapkách vidíš obrysy afrických států. Napiš k číslům názvy. Pomohou ti poledníky a rovnoběžky.

1. Mozambik	2. Senegal	3. Maroko
		

Za každý správný údaj 2 body, za chyby neodčítat.

2. Urči a zapiš zeměpisnou polohu:

4

- A) soutok řek Limpopo a Zambezi **neexistuje**
B) Střelkový mys **34° j.š. 20° v.d.**

Za každý správný údaj 2 body, za chyby neodčítat.

3. V atlase najdi, ke kterým planetám patří uvedené měsíce a podtrhni ty planety, jejichž uvedené měsíce jsou větší než Měsíc. 3

- A) Ariel **Uran**
B) Titan **Saturn**
C) Titania **Uran**
D) Callisto **Jupiter**

Za správnou planetu 0,5 bodu, za každé podtržení rovněž 0,5 bodu.

4. Je pravdou, že všechny velké plynné planety mají více než pět přirozených družic? 1

ANO Ne

Bod pouze za správnou odpověď.

5. Který z uvedených názvů do dané skupiny nepatří proč? 2

Europa, **Triton**, Ganymédes, Callisto

Triton – jako jediný není měsíc Jupitera, ale Neptuna.

Jeden bod za označení, další bod za vysvětlení. Pokud je chyba, neodčítat.

6. Co především zobrazuje politická mapa?

2

- A) nejvyšší hory a pohoří
B) **jednotlivé státy s vyznačením hlavních měst**
C) klimatická pásma
D) rozmístění válečných konfliktů mezi státy

Body pouze za správnou odpověď, neodčítat při chybě.

7. Co nenalezneme na mapě průmyslu v atlase (např. Afriky)?

2

- A) základní říční síť
B) **nejvyšší hory a pohoří**
C) ložiska nerostných surovin
D) důležité komunikace (např. silnice, železnice, ropovody)

Body pouze za správnou odpověď, neodčítat při chybě.

8. Doplň do tabulky správné informace, týkající se nejvyšších hor států:

6

Stát	Nejvyšší hora	Pohoří	Nadmořská výška (m.n.m.)
Čad	Emi Koussi	Tibesti	3415
Lesotho	Thabana Ntlenyana	Dračí hory	3482
Súdán	Džabal Marra	Dárfúr	3088

Za celý správný řádek – 2 body

- Představ si, že Tvůj kamarád je o letních prázdninách na zájezdu v Luandě (hlavní město Angoly) a
9. jste domluveni, že až bude mít druhý den zájezdu na hodinkách 13 hodin, tak zavolá. V kolik hodin Ti v České republice zazvoní telefon? (pozn.: pozor na zavádění letního času)

4

12 hodin – Angola je stejné časové pásmo, ale nezavádí letní čas.

2 body za určení času - je-li 13, nebo 12; další 2 body za letní čas - je-li odpověď 12.